

سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک

به وسعت پاکی کودکان

● دکتر رخساره فضلی

● عضو هیئت تحریریه

مقدمه

کودکان بارزترین سرمایه‌های ملی و آینده‌سازان ایران عزیز اسلامی هستند. با توجه به حساسیت و اهمیت سال‌های اولیه کودکی، برنامه‌ریزی برای توسعه کمی و کیفی خدمات یکپارچه به آنان، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است.

طی تاریخ صدساله مکتوب ایران، توجه به کودکان پیش از دبستان در نظام تعلیم و تربیت فرازوفرودهای بسیاری داشته است. شهریور ۱۳۹۹ با فرمایش مقام معظم رهبری در اجلاس مدیران و رؤسای مناطق آموزش و پرورش سراسر کشور، توجه همگان به ضرورت برنامه‌ریزی برای مهدهای کودک و به‌طور مشخص دوره پیش‌دبستان، بر اساس اسناد بالادستی، جلب شد. ایشان در آن نشست فرمودند: «مهدکودک‌ها هم‌ذیل آموزش و پرورش است. مهد کودک فقط یک مرکز خدماتی نیست که بچه را حفظ کنند و خدمت بدهند، بلکه به یک معنا مرکز آموزشی و پرورشی است؛ برای مهدکودک‌ها برنامه داشته باشید.»

بر اساس ابلاغیه فرمان ایشان به شورای عالی انقلاب فرهنگی مبنی بر ضرورت توجه به تعلیم و تربیت کودکان قبل از دبستان و تجمیع ارائه خدمات در مرکزی مستقل در وزارت آموزش و پرورش، از مهر ۹۹ موضوع توسط متخصصان، صاحب‌نظران و مسئولان بررسی شد و شورای عالی انقلاب

فرهنگی ماده واحده «کلیات سامان‌دهی امور مربوط به مهدهای کودک» را در ۲۵ آذر ۹۹ تصویب کرد. اساسنامه سازمان در جلسه ۸۳۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی در هفتم بهمن ۹۹ تصویب و در ۲۶ اسفند ۹۹ توسط ریاست محترم جمهور ابلاغ شد. در بهار ۱۴۰۰ جلسات هیئت‌امنانی سازمان به ریاست وزیر آموزش و پرورش برگزار و در خرداد ۱۴۰۰ سازمان تأسیس شد.

سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک

به استناد مصوبه ۸۳۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی، سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک شخصیت حقوقی مستقلی است که به‌صورت مؤسسه دولتی وابسته به وزارت آموزش و پرورش تأسیس و به‌صورت هیئت‌امنانی اداره می‌شود. این سازمان متولی و مرجع انحصاری راهبری، سامان‌دهی، صدور مجوز هدایت و نظارت بر محتوا و منابع انسانی شایسته برای تربیت کودکان صفر تا شش سال تمام در مهدهای کودک و مراکز پیش‌دبستانی و سایر مراکز نگهداری و آموزش کودکان است.

طبق اساسنامه مصوب سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک، دوره کودکی شامل کودکان گروه سنی بدو تولد تا شش سال تمام است که به دو دوره‌ی سه‌ساله تقسیم می‌شود. تعلیم و تربیت کودکان در این دوره با محوریت خانواده‌ها و مشارکت مردم، نهادهای دولتی و غیردولتی پیش‌بینی شده است.

سازمان موظف است با برنامه‌ریزی راهبردی و نظارت بر اجرای تعلیم و تربیت مبتنی بر نظام جامع تربیت دورهٔ کودکی و فراهم‌آوردن زمینه‌های لازم برای توانمندسازی و تسهیل ارائهٔ خدمات مشاورهٔ تربیتی به خانواده‌ها و ایجاد ظرفیت و تسهیلات لازم، برای پوشش کامل نوآموزان دورهٔ دوم کودکی برنامه‌ریزی کند.

استقرار سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک می‌تواند نویدبخش بهره‌برداری از فرصت حیاتی و طلایی پیش از دبستان و تربیت یکپارچهٔ کودکان از بدو تولد تا شش‌سالگی، متناسب با اسناد بالادستی، اهداف کلان ملی و توجه به ویژگی‌های کودکان در بستر فرهنگ غنی ایرانی-اسلامی، با محوریت وزارت آموزش و پرورش و همکاری سایر دستگاه‌ها باشد.

از اصول حاکم بر تعلیم و تربیت کودکان، به رسمیت شناختن حقوق و تکالیف تربیتی والدین و فراهم‌آوردن زمینهٔ تربیت‌پذیری کودکان و حفظ یکپارچگی، همسویی و هماهنگی با نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی کشور است. با توجه به حاکمیتی بودن آموزش و پرورش پیش از دبستان، تنظیم، برنامه‌ریزی، هدایت، نظارت و تعیین استانداردها، شاخص‌ها و سنجش‌های تعلیم و تربیت دوران کودکی بر عهدهٔ این سازمان نهاده شده است تا با مشارکت‌پذیری و عدالت‌محوری، جامعه‌نگری و توجه به تفاوت‌های فردی و فرهنگی، نقش خود را ایفا کند.

مسئولیت نگهداری و فراهم‌آوردن زمینهٔ تربیت کودکان در دورهٔ اول کودکی بر عهدهٔ خانواده است و سازمان نقش توانمندسازی خانواده‌ها را بر عهده دارد. در دورهٔ دوم کودکی، سازمان ضمن اهتمام به توانمندسازی خانواده‌ها، خدمات تعلیم و تربیت و سامان‌دهی امور را نیز ارائه می‌دهد.

مهم‌ترین اهداف سازمان، سامان‌دهی و مدیریت یکپارچهٔ امور تعلیم و تربیت دورهٔ کودکی و ارتقای شایستگی‌های تربیتی توانمندسازی و حمایت از خانواده‌ها و ارائهٔ آموزش‌های مناسب به کودکان در مراکز مورد تأیید و آماده‌سازی کودکان برای ورود به دبستان است. همچنین، زمینه‌سازی برای تکوین و تعالی هویت و رشد همه‌جانبهٔ کودکان را در ابعاد شناختی، عاطفی، روانی، حرکتی، اجتماعی، معنوی، زیستی و جسمانی بر عهده دارد.